

Dosarul nr. 2ra-1856/19

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (judecător E. Palanciuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători N. Simciuc, L. Bulgac și I. Cotruță)

Î N C H E I E R E

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici, reprezentați de avocatul Ion Guzun, împotriva „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd cu privire la declararea nulității contractelor individuale de muncă, constatarea existenței raporturilor de muncă și a contractelor individuale de muncă, încasarea salariului restant și a penalității de întârziere, precum și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 03 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici, și a fost menținută hotărârea din 25 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 septembrie 2014, Vasili Antonevici și Oleg Antonevici, reprezentați de avocatul Ion Guzun, au depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd cu privire la declararea nulității contractului individual de muncă din 22 noiembrie 2005, indicat ca fiind încheiat în mun. Chișinău între Vasili Antonevici și Casco Petroleum Overseas Ltd, declararea nulității contractului individual de muncă din 29 octombrie 2006, indicat ca fiind încheiat în mun. Chișinău între Oleg Antonevici și Casco Petroleum Overseas Ltd, constatarea raportului de muncă și a contractului individual de muncă încheiat pe o durată nedeterminată între Vasili Antonevici și „Ascom-Grup“ SA în perioada octombrie 2005 – mai 2011, constatarea raportului de muncă și a contractului individual de muncă încheiat pe o durată nedeterminată între Oleg Antonevici și „Ascom-Grup“ SA în perioada 30 octombrie 2006 – 19 iulie 2011, încasarea în beneficiul lui Vasili Antonevici, din contul

„Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd, a sumei de 49 934 dolari SUA cu titlu de reparare a prejudiciului cauzat prin reținerea plății salariului și a compensației pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0, 1% din suma neachitată în termen, conform prevederilor art. 330 alin. (2) din Codul muncii, din data de 01 iunie 2011 și până la data pronunțării hotărârii judecătorești, încasarea în beneficiul lui Oleg Antonevici, din contul „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd, a sumei de 22 243 dolari SUA cu titlu de reparare a prejudiciului cauzat prin reținerea plății salariului și a compensației pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0, 1% din suma neachitată în termen, conform prevederilor art. 330 alin. (2) din Codul muncii, din data de 19 iulie 2011 și până la data pronunțării hotărârii judecătorești, încasarea în beneficiul lui Vasili Antonevici, din contul „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd, a sumei de 200 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, și încasarea în beneficiul lui Oleg Antonevici, din contul „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd, a sumei de 200 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral (f.d. 7-13, vol. D).

În motivarea acțiunii, reclamanții Vasili Antonevici și Oleg Antonevici, reprezentați de avocatul Ion Guzun, au relatat că în luna august 2001, Vasili Antonevici a fost recrutat de către „Ascom-Grup“ SA pentru a munci în cadrul unui proiect al acestei companii în Republica Kazahstan, în baza contractului de muncă, în funcția de șef al sectorului de reparație a motoarelor, fapt confirmat prin carnetul de muncă al lui Vasili Antonevici, în care este consemnată activitatea acestuia în cadrul „Kasko“ SRL în perioada 07 februarie 2002 – 24 ianuarie 2003.

Reclamanții au specificat că Vasili Antonevici a muncit și în funcția de șef adjunct al Departamentului transport tehnologic până în anul 2004, iar în luna octombrie 2005, a fost invitat de către „Ascom-Grup“ SA pentru a selecta personalul (șoferi, tractoriști, excavatoriști etc.) pentru noul proiect al „Ascom-Grup“ SA în Sudan.

Reclamanții au declarat că după perfectarea actelor, inclusiv a celor medicale, lui Vasili Antonevici i s-a comunicat că acesta va munci ca angajat la o filială a „Ascom-Grup“ SA, iar la 06 februarie 2006, acesta, împreună cu alte persoane angajate de către „Ascom-Grup“ SA, s-a deplasat cu o cursă de avion charter în Sudanul de Sud.

Reclamanții au menționat că până a ajunge la destinație, și anume în localitatea Bor, Vasili Antonevici și ceilalți angajați ai „Ascom-Grup“ SA au fost întâlniți de către președintele acestei companii, Anatol Stati.

Reclamanții au afirmat că după ce a ajuns în Sudan, Vasili Antonevici a fost anunțat că este necesar de a semna un contract formal, pentru a-i fi legalizată șederea în Sudan, fiindu-i prezentat spre semnare un contract individual de muncă datat cu 22 noiembrie 2005, indicat ca fiind încheiat în mun. Chișinău între Vasili Antonevici și Casco Petroleum Overseas Ltd, în persoana directorului general Eugen Ungureanu.

Reclamanții au notat că la momentul semnării, lui Vasili Antonevici nu i-a fost eliberată o copie a contractului individual de muncă, iar la sfârșitul anului 2011, Vasili Antonevici a reușit să obțină o copie incompletă a acestui contract, fără fila

nr. 2 și ultima filă, unde trebuiau să fie indicate rechizitele bancare și semnăturile părților.

Reclamanții au punctat că în perioada anilor 2006-2011, Vasili Antonevici a plecat de 12 ori în Sudan, având următorul regim de muncă: 3-4 luni în Sudan, 3 luni în Republica Moldova.

Reclamanții au evidențiat că în anul 2007, Vasili Antonevici a fost numit în funcția de mecanic principal în Departamentul transport tehnologic, în anul 2008 – șef adjunct al Departamentului transport tehnologic, iar în anul 2009 – director al Departamentului transport tehnologic, numirile având loc prin ordinele noului vicepreședinte Andrei Baștovoii.

Reclamanții au relevat că reprezentanții „Ascom-Grup“ SA au obținut eliberarea permisului de călătorie nr. 1218 pe numele lui Vasili Antonevici, emis de autoritatea publică din Sudan pentru perioada 26 iulie 2006 – 26 ianuarie 2007, fiind indicat scopul vizitei – muncă în Sudan și denumirea organizației – Ascom, cât și eliberarea permisului de călătorie nr. 3731 pe numele lui Vasili Antonevici, emis de autoritatea publică din Sudan pentru perioada 04 iunie 2007 – 04 decembrie 2007, fiind indicat scopul vizitei – muncă și denumirea organizației – Ascom.

Reclamanții au reliefat că ulterior, reprezentanții „Ascom-Grup“ SA au obținut eliberarea permisului de călătorie nr. 55543 pe numele lui Vasili Antonevici, emis de autoritatea publică din Sudan pentru perioada 09 noiembrie 2009 – 09 mai 2010, fiind indicat scopul vizitei – muncă și denumirea organizației – Casco Petroleum Overseas Ltd, eliberarea permisului de călătorie nr. 0957413 pe numele lui Vasili Antonevici, emis de autoritatea publică din Sudanul de Sud pentru perioada 07 decembrie 2010 – 07 martie 2011, fiind indicat scopul vizitei – muncă și denumirea organizației – Casco Petroleum Overseas Ltd, precum și eliberarea permisului de călătorie nr. 0978703 pe numele lui Vasili Antonevici, emis de autoritatea publică din Sudanul de Sud pentru perioada 21 februarie 2011 – 21 mai 2011, fiind indicat scopul vizitei – muncă și denumirea organizației – Casco Petroleum Overseas Ltd.

Reclamanții au subliniat că activitatea lui Vasili Antonevici în Sudan, funcțiile deținute și mărimea salariului se confirmă prin ordinul Casco Petroleum Overseas Ltd nr. 09 din 09 februarie 2010 privind acordarea lui Vasili Antonevici a primei în sumă de 300 dolari SUA, ordinul Casco Petroleum Overseas Ltd nr. 120 din 17 noiembrie 2006 privind transferul în funcția de mecanic-șef al Departamentului transport tehnologic, semnat de Eugen Ungureanu și contrasemnat de Andrei Baștovoii, vicepreședinte al „Ascom-Grup“ SA, salariul lunar fiind în sumă de 2 000 dolari SUA, și ordinul Casco Petroleum Overseas Ltd f/n din 19 august 2008 privind transferul lui Vasili Antonevici în funcția de director de direcție, contrasemnat de Andrei Baștovoii, vicepreședinte al „Ascom-Grup“ SA, salariul lunar fiind în sumă de 3 000 dolari SUA.

Reclamanții au invocat că activitatea lui Vasili Antonevici în cadrul „Ascom-Grup“ SA s-a încheiat în luna mai 2011, salariul restant constituind suma de 49 943 dolari SUA, ce se confirmă prin certificatul din 19 iulie 2011, emis de către contabilul-șef al Casco Petroleum Overseas Ltd.

În continuare, reclamantii au relatat că în luna iulie 2006, Oleg Antonevici a fost recrutat de către „Ascom-Grup“ SA pentru a munci în cadrul unui proiect al acestei companii în Sudanul de Sud, în funcția de dispecer auto.

Reclamantii au susținut că după perfectarea actelor, inclusiv a celor medicale, lui Oleg Antonevici i s-a comunicat că acesta va munci ca angajat la o filială a „Ascom-Grup“ SA, iar la 30 octombrie 2006, acesta, împreună cu alte persoane angajate de către „Ascom-Grup“ SA, s-a deplasat cu o cursă de avion charter în Sudanul de Sud.

Reclamantii au afirmat că după ce a ajuns în Sudan, Oleg Antonevici a fost anunțat că este necesar de a semna un contract formal, pentru a-i fi legalizată șederea în Sudan, fiindu-i prezentat spre semnare un contract individual de muncă datat cu 29 octombrie 2006, indicat ca fiind încheiat în mun. Chișinău între Oleg Antonevici și Casco Petroleum Overseas Ltd, în persoana directorului general Eugen Ungureanu.

Reclamantii au notat că la momentul semnării, lui Oleg Antonevici nu i-a fost eliberată o copie a contractului individual de muncă, iar la sfârșitul anului 2011, Oleg Antonevici a reușit să obțină o copie incompletă a acestui contract, fără fila nr. 2 și ultima filă, unde trebuiau să fie indicate rechizitele bancare și semnăturile părților.

Reclamantii au invocat că Oleg Antonevici a fost repartizat în or. Bor, unde acesta a muncit în funcția de dispecer în cadrul Departamentului transport tehnologic.

Reclamantii au relevat că reprezentanții „Ascom-Grup“ SA au obținut eliberarea permisului de călătorie nr. 35802 pe numele lui Oleg Antonevici, emis de autoritatea publică din Sudan pentru perioada 18 februarie 2009 – 18 august 2009, fiind indicat scopul vizitei – muncă și denumirea organizației – Casco Petroleum Overseas Ltd, cât și eliberarea permisului de călătorie nr. 0957461 pe numele lui Oleg Antonevici, emis de autoritatea publică din Sudanul de Sud pentru perioada 27 noiembrie 2010 – 27 februarie 2011, fiind indicat scopul vizitei – muncă și denumirea organizației – Casco Petroleum Overseas Ltd.

Reclamantii au declarat că Oleg Antonevici a muncit în funcția de dispecer auto în perioada 30 octombrie 2006 – 19 iulie 2011 și că în această perioadă, când se afla în mun. Chișinău, în baza ordinului nr. 192 din 17 mai 2008 „Cu privire la rechemarea din concediu“, semnat de către directorul general al Casco Petroleum Overseas Ltd, companie afiliată „Ascom-Grup“ SA, și aprobat de către Andrei Baștovoii, vicepreședinte al „Ascom-Grup“ SA, Oleg Antonevici a muncit și la sediul „Ascom-Grup“ SA de pe bd. Renașterii nr. 22/2, mun. Chișinău, în funcția de manager responsabil pentru aprovizionarea cu piese de schimb, iar începând cu data de 15 mai 2008 – cu salariu calculat conform normelor stabilite pentru activitatea din mun. Chișinău, în cuantum de 50% din salariul tarifar în Sudan, aprobat de Eugen Ungureanu.

Reclamantii au evidențiat că activitatea lui Oleg Antonevici în Sudan, funcția deținută și mărimea salariului se confirmă prin ordinul Casco Petroleum Overseas Ltd nr. 261 din 02 iulie 2008 „Cu privire la modificarea salariului“, contrasemnat de

Andrei Baştovoi, nota de serviciu din 01 iulie 2008 către „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd privind majorarea salariului, semnată de către Veaceslav Arabadji și contrasemnată de către Andrei Baştovoi, precum și nota de serviciu a lui Veaceslav Arabadji privind permisiunea de a începe activitatea profesională în oficiul din mun. Chişinău cu salarizarea în cuantum de 50% din salariul tarifar în Sudan.

Reclamanții au mai menționat că activitatea lui Oleg Antonevici în Sudan, funcția deținută și mărimea salariului se confirmă prin raportul privind reparații curente și servicii tehnice în Bor din 02 decembrie 2009, semnat de către Oleg Antonevici și Vasili Antonevici, cât și prin raportul privind reparații curente și servicii tehnic în Bor din 05 decembrie 2009, semnat de către Oleg Antonevici și Vasili Antonevici.

Reclamanții au subliniat că activitatea lui Oleg Antonevici în cadrul „Ascom-Grup“ SA s-a încheiat la data de 19 iulie 2011, salariul restant constituind suma de 22 243 dolari SUA, ce se confirmă prin certificatul din 19 iulie 2011, emis de către contabilul-șef al Casco Petroleum Overseas Ltd.

Reclamanții au punctat că în perioada anilor 2006-2008, primeau salariul în numerar în casieria de la sediul „Ascom-Grup“ SA de pe bd. Renașterii nr. 22/2, mun. Chişinău, iar ulterior le-au fost eliberate carduri bancare de la Rietumu Banka, ridicând salariul de la instituțiile financiare, dar și continuând să primească salariul în numerar în oficiile din Sudan, Uganda și Republica Moldova.

Reclamanții au specificat că și-au manifestat nemulțumirea față de conducerea „Ascom-Grup“ SA în legătură cu mărimea comisionului de 2-2, 5%, perceput de instituțiile financiare la extragerea numerarului din cont, astfel încât „Ascom-Grup“ SA a ajuns la o înțelegere cu BC „Victoriabank“ SA privind stabilirea unui comision de 1% la extragerea numerarului de către angajații „Ascom-Grup“ SA și/sau angajații companiilor subsidiare/afiliate Casco Petroleum Overseas Ltd și Gabycon Civic Works Ltd.

Reclamanții au precizat că au beneficiat de comisionul de 1% doar la prezentarea unui tichet în care era indicat numele beneficiarului și pe care era aplicată ștampila Casco Petroleum Overseas Ltd.

Reclamanții au relatat că problemele ce țin de achitarea salariului au început în anul 2008, „Ascom-Grup“ SA invocând criza financiară, problemele interne ale companiei și stoparea proiectului din Republica Kazahstan.

Reclamanții au susținut că în acea perioadă mai mulți angajați ai „Ascom-Grup“ SA protestau în fața oficiului companiei, iar Vasili Antonevici, cunoscând că o problemă similară a fost și în Republica Kazahstan, care însă ulterior a fost soluționată, personal telefona angajații „Ascom-Grup“ SA și îi convingea să nu protesteze, protejând astfel interesele companiei.

Reclamanții au specificat că în anul 2011, salariile angajaților „Ascom-Grup“ SA au fost achitate, cu excepția a 30 de persoane, printre care Vasili Antonevici și Oleg Antonevici.

Reclamanții au indicat că în perioada lunilor iulie-august 2011, au avut loc mai multe discuții între angajații „Ascom-Grup“ SA și conducerea companiei,

angajații fiind asigurați că salariul va fi achitat integral.

Astfel, reclamanții au declarat că în luna august 2011, contabilii „Ascom-Grup“ SA le-au comunicat că au fost întocmite listele persoanelor ce urmează să primească salariul restant și că reclamanții se regăsesc în această listă.

Însă, reclamanții au afirmat că salariul așa și nu le-a fost achitat, iar la 02 august 2011, reclamanții, împreună cu alte 6 persoane, au fost în audiență la Anatol Stati, unicul acționar și președinte al „Ascom-Grup“ SA, care a promis stingerea restanțelor după data de 08 august 2012, existând o înregistrare audio a acestei întâlniri.

În particular, reclamanții au menționat că li s-a promis achitarea salariului după efectuarea auditului financiar la companiile subsidiare/afiliate ale „Ascom-Grup“ SA, iar ulterior, au aflat despre întocmirea de către „Mol auditing“ SRL a raportului de audit economico-financiar al Casco Petroleum Overseas Ltd și Gabycon Civic Works Ltd pentru perioada anilor 2009-2011.

Reclamanții au evidențiat că la 14 septembrie 2011, la inițiativa președintelui „Ascom-Grup“ SA, iarăși a avut loc o întâlnire cu angajații „Ascom-Grup“ SA care nu și-au primit salariile.

Reclamanții au relevat că Vasili Antonevici a avut 5 întâlniri cu Veaceslav Glotov, șeful Serviciului de Securitate al „Ascom-Grup“ SA, care a condiționat achitarea salariului restant de retragerea plângerii adresate Guvernului Republicii Moldova și de depunerea depozitiilor împotriva lui Andrei Baștovoii.

Reclamanții au reliefat că fostul director general, dl Talpă, fiind conducătorul nemijlocit al lui Vasili Antonevici, cât și al întregului efectiv ingineresc din cadrul Departamentului transport tehnologic, spre deosebire de Vasili Antonevici, a primit plățile salariale restante.

De asemenea, reclamanții au relevat că la 15 septembrie 2011, Anatol Stati i-a promis lui Oleg Antonevici că achitarea va fi efectuată peste 3 zile, însă peste 2 săptămâni, vicepreședintele pe probleme financiare al „Ascom-Grup“ SA, Artur Lungu, i-a comunicat lui Oleg Antonevici că a primit indicații să nu efectueze plata salariului.

În context, reclamanții au notat că ceilalți colegi ai lui Oleg Antonevici din cadrul Departamentului transport tehnologic și-au primit plățile salariale restante.

Reclamanții au arătat că în luna decembrie 2011, au fost prezenți la ședința comisiei privind rezultatele controlului de audit efectuat, unde nu le-au fost înaintate anumite pretenții, după care au fost informați că vor fi contactați timp de o săptămână pentru a afla când le vor fi achitate salariile, însă după 3 săptămâni l-au telefonat pe Artur Lungu, care le-a spus că acestea nu vor mai fi achitate și să nu se mai adreseze cu astfel de întrebări față de „Ascom-Grup“ SA.

Reclamanții au precizat că până la întâlnirea cu Anatol Stati, așa-numiții reprezentanți ai Casco Petroleum Overseas Ltd îi asigurau că plățile salariale restante vor fi achitate inclusiv din alte fonduri ale „Ascom-Grup“ SA, ulterior aceștia au evitat să comunice cu reclamanții, indicând că nu-și doresc apariția unor probleme cu Anatol Stati și cu colaboratorii Serviciului de Securitate al „Ascom-Grup“ SA.

Reclamanții au relevat că la 12 ianuarie 2012 și la 19 ianuarie 2012 s-au înscris

la audiență la președintele „Ascom-Grup“ SA, însă fără efect.

Reclamanții au relatat că în același timp, conducerea „Ascom-Grup“ SA și Serviciul de Securitate al „Ascom-Grup“ SA a recurs la amenințări și intimidări în privința reclamanților, fiind blocat accesul acestora la sediul companiei și la adresa electronică corporativă.

Reclamanții au susținut că la 23 ianuarie 2012, s-au adresat cu plângere către Procurorul general, Președintele interimar al Republicii Moldova și Prim-ministrul Republicii Moldova, iar la 13 februarie 2012 și la 28 februarie 2012, au depus explicații Procurorului sect. Buiucani, mun. Chișinău.

Reclamanții au invocat că la 12 septembrie 2011, în baza art. 332 alin. (1) din Codul muncii, Vasili Antonevici a depus cerere prealabilă către „Ascom-Grup“ SA, iar la 17 septembrie 2011, a primit un răspuns privind restituirea cererii fără examinare, din care motiv, la 31 ianuarie 2012, a mai expediat o cerere prealabilă către „Ascom-Grup“ SA, iar la 26 februarie 2013 – cerere prealabilă către „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd, care însă au rămas fără răspuns.

La fel, reclamanții au punctat că la 12 septembrie 2011, în baza art. 332 alin. (1) din Codul muncii, Oleg Antonevici a depus cerere prealabilă către „Ascom-Grup“ SA, iar la 17 septembrie 2011, a primit un răspuns privind restituirea cererii fără examinare, din care motiv, la 26 februarie 2013 a expediat cerere prealabilă către „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd, care însă a rămas fără răspuns.

Reclamanții au considerat că au suportat încordări psihice și retrairi din cauza că în perioada anilor 2008-2014 au fost nevoiți să supraviețuiască fără salariu, iar specificul muncii din Sudan a presupus administrarea de vaccine și preparate cu acțiune antimalarică, care au afectat sănătatea reclamanților.

Prin hotărârea din 25 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost respinsă ca tardivă cererea de chemare în judecată înaintată de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici împotriva Casco Petroleum Overseas Ltd cu privire la recunoașterea nulității contractului individual de muncă, repararea prejudiciului material cauzat prin reținerea plății salariale, repararea prejudiciului moral și încasarea penalității în legătură cu neachitarea salariului. A fost respinsă ca neîntemeiată, fiind lipsită de suport probant, cererea de chemare în judecată înaintată de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici împotriva „Ascom-Grup“ SA cu privire la constatarea faptului încheierii contractului individual de muncă pe o durată nedeterminată, repararea prejudiciului material cauzat prin reținerea plății salariale, repararea prejudiciului moral și încasarea penalității în legătură cu neachitarea salariului (f.d. 132-141, vol. IV).

La 22 septembrie 2016, Vasili Antonevici și Oleg Antonevici au declarat apel împotriva hotărârii din 25 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău (f.d. 131, vol. IV).

Prin decizia din 03 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici, și a fost menținută hotărârea din 25 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău (f.d. 50-59, vol. V).

În motivarea soluțiilor emise, instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia că reclamantii Vasili Antonevici și Oleg Antonevici au solicitat instanței de judecată declararea nulității contractului individual de muncă din 22 noiembrie 2005 și a contractului individual de muncă din 29 octombrie 2006 cu încălcarea termenului de prescripție prevăzut la art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, în redacția în vigoare la data relevantă speței.

La fel, instanțele ierarhic inferioare au constatat că sunt tardive și pretențiile reclamantilor Vasili Antonevici și Oleg Antonevici cu privire la încasarea salariului restant și a penalității de întârziere, precum și repararea prejudiciului moral, înaintate împotriva Casco Petroleum Overseas Ltd, luând în considerare prevederile art. 355 alin. (1) lit. b) din Codul muncii.

În continuare, instanțele ierarhic inferioare au conchis că prin acceptarea și executarea contractului individual de muncă din 22 noiembrie 2005 și a contractului individual de muncă din 29 octombrie 2006, se prezumă că reclamantii Vasili Antonevici și Oleg Antonevici au acceptat condițiile acestora, respectiv, nu există temeiuri de a pretinde executarea anumitor obligații de către „Ascom-Grup“ SA, care nu este parte a raporturilor juridice nominalizate.

La 08 iulie 2019, Vasili Antonevici și Oleg Antonevici au declarat recurs împotriva deciziei din 03 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a acesteia și a hotărârii din 25 august 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, precum și pronunțarea unei noi hotărâri, de admitere integrală a cererii de chemare în judecată depuse de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici împotriva „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd (f.d. 61-72, vol. V).

În motivarea recursului, recurenții Vasili Antonevici și Oleg Antonevici au susținut că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat prevederile art. 217 alin. (3) din Codul civil în redacția în vigoare la data relevantă speței, deși s-a invocat anume fictivitatea contractului individual de muncă din 22 noiembrie 2005 și a contractului individual de muncă din 29 octombrie 2006.

Recurenții au invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au indicat nicio normă de drept care să le fi permis respingerea ca tardive a pretențiilor privind constatarea raportului de muncă și a contractului individual de muncă încheiat pe o durată nedeterminată între Vasili Antonevici și „Ascom-Grup“ SA în perioada octombrie 2005 – mai 2011, precum și constatarea raportului de muncă și a contractului individual de muncă încheiat pe o durată nedeterminată între Oleg Antonevici și „Ascom-Grup“ SA în perioada 30 octombrie 2006 – 19 iulie 2011.

De asemenea, recurenții au indicat că instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat prevederile art. 355 alin. (1) lit. b) și art. 143 alin. (1)-(2) din Codul muncii la examinarea pretențiilor privind încasarea în beneficiul lui Vasili Antonevici, din contul „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd, a sumei de 49 934 dolari SUA cu titlu de reparare a prejudiciului cauzat prin reținerea plății salariului și a compensației pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0, 1% din suma neachitată în termen, conform prevederilor art. 330 alin. (2) din Codul muncii, din data de 01 iunie 2011 și până la data pronunțării hotărârii judecătorești, încasarea în beneficiul lui Oleg Antonevici, din contul „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum

Overseas Ltd, a sumei de 22 243 dolari SUA cu titlu de reparare a prejudiciului cauzat prin reținerea plății salariului și a compensației pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0, 1% din suma neachitată în termen, conform prevederilor art. 330 alin. (2) din Codul muncii.

În această conjunctură, recurenții au reiterat circumstanțele de fapt expuse pe parcursul examinării cauzei.

Recurenții mai consideră că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 128 alin. (1) din Codul muncii și art. 1 din Convenția nr. 95 din 01 iulie 1949 asupra protecției salariului, intrată în vigoare pentru Republica Moldova la data de 12 august 1997.

Recurenții au declarat că instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 58 alin. (3) din Codul muncii, deși pe parcursul examinării cauzei, s-a constatat că după perfectarea actelor, inclusiv a celor medicale, recurenților li s-a comunicat că aceștia vor munci ca angajați la o filială a „Ascom-Grup“ SA, după care, împreună cu alte persoane angajate de către „Ascom-Grup“ SA, s-au deplasat cu curse de avion charter în Sudan.

Recurenții au specificat că „Ascom-Grup“ SA nu a încheiat contracte individuale de muncă în formă scrisă cu niciunul dintre sutele de cetățeni ai Republicii Moldova care au lucrat în afara țării, deoarece „Ascom-Grup“ SA nu deținea licență pentru genul de activitate „plasare în câmpul muncii a cetățenilor în țară și/sau străinătate“.

Recurenții au notat că instanța de apel nu a dat nicio apreciere înscrisurilor care confirmă angajarea cetățenilor Republicii Moldova, inclusiv a recurenților, de către „Ascom-Grup“ SA, care au fost admiși la muncă de către angajator sau de către o altă persoană cu funcție de răspundere din unitate, abilitată cu angajarea personalului, după cum prevede art. 58 alin. (3) din Codul muncii.

Recurenții au afirmat că dovada admiterii la muncă se poate face prin orice mijloc de probă și, în această ordine de idei, au făcut trimitere la anumite înscrisuri în copii simple, anexate la materialele cauzei, deoarece nu dispun de originale, precizând că au solicitat concursul instanței de apel pentru a reclama cauza penală în care se află înscrisurile în original, solicitare care a fost lăsată fără examinare.

Recurenții au relevat că au suportat încordări psihice și retrairi din cauza că în perioada anilor 2008-2014 au fost nevoiți să supraviețuiască fără salariu, iar specificul muncii din Sudan a presupus administrarea de vaccine și preparate cu acțiune antimalarică, care au afectat sănătatea recurenților.

La 16 august 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd copia cererii de recurs depuse de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici împotriva deciziei din 03 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 75, vol. V).

Intimații „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd nu și-au valorificat dreptul de a depune referință la recursul declarat de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale,

dacă legea nu prevede altfel.

După cum rezultă din materialele cauzei, în fișa de însoțire nr. 4676 este indicat că la 02 mai 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurenților Vasili Antonevici și Oleg Antonevici copia deciziei integrale din 03 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 60, vol. V).

Însă, la materialele cauzei nu este anexat avizul de primire de către recurenții Vasili Antonevici și Oleg Antonevici a copiei deciziei integrale din 03 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Totodată, completul reține că recurenții Vasili Antonevici și Oleg Antonevici au anexat la cererea de recurs copia fișei de însoțire a copiei deciziei integrale din 03 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, din care rezultă că, de fapt, recurenților Vasili Antonevici și Oleg Antonevici le-a fost expediată această decizie la data de 07 mai 2019 (f.d. 73, vol. V).

Astfel, completul consideră că recurenții Vasili Antonevici și Oleg Antonevici, care au declarat recursul la 08 iulie 2019, s-au conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele raționamente.

Conform art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alin. (2) și (3) ale art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Respectiv, completul relevă că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și respectiv, acestea nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Totodată, completul accentuează că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume dacă se invocă aprecierea arbitrară a probelor de către instanța judecătorească sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Însă, din recursul declarat de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici, nu rezultă că instanța de apel a apreciat arbitrar probele.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă garanțiilor unui proces echitabil, consfințite la art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe calea recursului pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 02 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul notează că argumentele invocate în recurs nu au vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză, or acestea nu atestă examinarea raportului juridic litigios de către instanța de apel cu încălcarea normelor de drept material și

procedural sau a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici împotriva deciziei din 03 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasili Antonevici și Oleg Antonevici, reprezentați de avocatul Ion Guzun, împotriva „Ascom-Grup“ SA și Casco Petroleum Overseas Ltd cu privire la declararea nulității contractelor individuale de muncă, constatarea existenței raporturilor de muncă și a contractelor individuale de muncă, încasarea salariului restant și a penalității de întârziere, precum și repararea prejudiciului moral.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan